

SEFER HAMITZVOT #200 – PAYING ON TIME

(1) דברים פרק כד

(יד) לא תעשה שכיר עני ואביון מאחריך או מגרך אשר בארץ בשעריך: (טו) ביוםו תתן שכרו ולא תבוא עליו המשמש כי עני הוא ואליו הוא נשא את נפשו ולא יקרה עליך אל יקוק והיה בר חטא:

(2) ויקרא פרק יט פסוק יג

לא תעשה את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אחר עד בקר:

(3) רשות דברים פרק כד פסוק יד

(יד) לא תעשה שכיר – והלא כבר כתוב, אלא לעבור על האביון בשני לאין לא תעשה שכיר שהוא עני ואביון, ועל העשיר כבר הוזהר (ויקרא יט יג) לא תעשה את רעך :אביון – התאב לכל דבר:

(4) רמב"ן דברים פרק כד פסוק יד

(יד) לא תעשה שכיר עני ואביון - ידבר הכתוב בהוה, שהענינים והאביונים והగרים משכירים עצמן. זיין אם כסף תולה את עמי את העני עמר (שםות כב כד), וכן לגר ליתום ולאלמנה יהיה (להלן פסוק יט), שהם הענינים ברוב. וכן בהרבה מקומות ידבר בהוה, כמו לא תחסם שור בדישו (להלן כה ד), לא תחרש בשור ובחמור ייחדי (לעיל כב י). ובספרי (תצא קמה) אמרו, אם כן למה נאמר עני ואביון, מההר אני ליפרע על ידי עני ואביון יותר מכל אדם. ודרשו מגרך - זה גור צדק, לעבור עליו בשני לאין:

(5) ספר המצוות לרמב"ן מצות עשה ר

וממצוות המתאים היא שצונו לתת שכיר ביוםיו ולא יאחרהו ליום אחר והוא אמרו יתעלה (שם) ביוםיו תתן שכרו. ודין מצווה זו שייהי שכיר יום גובה כל הלילה ושכיר לילה גובה כל היום כמו שנבאר במצוות לא תעשה (רלח). וכבר התבואר משפטי מצווה זו בשלמות בפרק תשיעי מציעא (קי ב – קיג א). ושם (קי א) התבואר שזה מחייב בכל שכיר בין גוי בין ישראל מצות עשה לפורעו בזמןו:

(6) ספר החינוך מצוה רל

משמעות המצווה, לפי השם ברוך הוא חפץ בקיום האדם אשר בראש, וידוע כי באיחוד המזונות יabd הגוף, ועל כן ציינו לתת שכיר שכיר כי אליו הוא נשא את נפשו להתפרנס בו, ולפי הנראה על כן שם גבול זמן يوم אחד ולא יותר כי דרך בני אדם להתענות يوم אחד לפעם, ובפירוש הודיע הכתוב טעם הדבר באמרו [שם, שם ט"ז] ואליו הוא נשא את

נפשו. ואף על פי שדרשו בו זכרותם לברכה [שם קי"ב ע"א] עניין אחר, פשוטה דקרה כמו שכתבנו משמע.

(7) תורה תמים דברים פרק כד פסוק טו

ואליו הוא נושא - פרט לשפסק עמוקם) [ספר]:

(8) תורה תמים דברים פרק כד פסוק טו

והיה בר חטא - יכול אם קרא יהיה בר חטא ואם לא קרא לא יהיה בר חטא, ת"ל והיה בר חטא - מכל מקום, א"כ למה נאמר וקרא עלייך - ממהר אני ליפורע על ידי הקורא יותר ממי שאינו קוראكم) (שם):

(9) ספר החינוך מצווה תקפת

ומה שאמרו שאין השוכר עובר אלא כשתבעו השכיר, אבל לא תעבעו או שאין לו כלום שיפורע לו אימנו עובר, שלא חייב הכתוב אלא בשיש לו בביתו או שיכול לפורענו, אבל אם אין יכול לפורען באותו יום אלא אם כן יאבז הרבה משלו לא חייב הכתוב זהה לפי הדומה, מכל מקום ראוי לכל בן דעת להיות הכספי בידו טרם ישכור הפעלים. והשוכר בערב שבת ונchteה מלפROUND השוכר בשבייל שבת יש לדון בהזה שאין עובר עוד בשל תורה, הוайл ואחוי אדחי, אבל חייב מדבריהם משום אל תאמר לרער לך ושוב.

(10) רמב"ם הלכות שכירות פרק יא הלכה א

מצות עשה ליתן שכר השכיר בזמןנו שנאמר ביוםיו תנתן שכו וגו', ואם איתרו לאחר זמןנו עבר בל"ת שנאמר ולא תעבעו עליו המשך ואין לו קין עליו שהוא חייב לשלם ...

הלכה ב כל הכבש שכר שכיר כאלו נטל נפשו ממנו שנאמר ואליו הוא נושא את נפשו, ועובד ארבע עזרחות ועשה עובר משום כל תעשוק ומשום כל תגוזל ומשום לא תלין פועלות שכיר ומשום לא תעבא עליו המשך ומשום ביוםיו תנתן שכו ...

הלכה ה המשאה שכר שכיר עד אחר זמןנו אף על פי שכבר עבר בעשה ול"ת ה"ז חייב ליתן מיד, וכל עת שישחה עובר על לאו של דבריהם שנאמר אל תאמר לרער לך ושוב.